
MOCIÓN DO GRUPO MUNICIPAL DE COMPOSTELA ABERTA PARA DESENVOLVER UN PLAN MUNICIPAL DE SAÚDE MENTAL E UN PROGRAMA ESPECÍFICO DE PREVENCIÓN E SENSIBILIZACIÓN SOBRE A ENFERMIDADE MENTAL NOS CENTROS EDUCATIVOS DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

O Grupo Municipal de Compostela Aberta, ao abeiro do regulamento orgánico municipal do Concello de Santiago, presenta a seguinte moción para o seu debate no Pleno:

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS:

O impacto nas vidas das persoas da Covid-19 dalgunha maneira facilitou que a saúde mental por fin sexa obxecto de debate na axenda pública como poucas veces antes acontecera. Ademais, os problemas de saúde mental non implican só unha cuestión de saúde, comprenden todas as dimensións do desenvolvemento na sociedade pois mantén unha estreita relación coa pobreza e coas vulnerabilidades sociais, económicas, de violencia e no actual contexto da pos-pandemia, o illamento social, o medo, a incerteza e o desamparo.

Despois de dous anos e medio de restricións no contacto físico e na mobilidade, illamento social e cultural, perda do emprego ou deterioro das condicións laborais e da capacidade económica, peche traumático de negocios, convivencia coa morte e loitos abertos... despois de todo iso comezan a verse as consecuencias desta situación na poboación. Trastornos depresivos e ansiedade, aumento do estrés, traumas crónicos, insomnio, soidade non desexada, patoloxías psicolóxicas e mesmo condutas disruptivas contra a saúde propia como tentativas de suicidio ou abandono dos autocoidados son algunhas destas consecuencias.

En Galicia, hai 64.334 persoas con certificado de discapacidade por enfermidade mental - discapacidade igual ou superior ao 33%-, das que un 57,2% son mulleres; esta é a segunda causa de discapacidade despois da física. Son datos recollidos no censo da Consellería de Política Social da Xunta de Galicia de 2021 que dan conta dun problema cunha amplísima repercusión, tanto nas propias persoas como nas súas familias e persoas próximas. A pesar de ser unha problemática que afecta a tantas persoas, os recursos públicos na atención á saúde mental continúan a ser insuficientes. Así o veñen denunciando entidades como a Asociación de Psicología Clínica do SERGAS (APCS) ou o Movemento Galego da Saúde Mental. As principais carencias denunciadas son ratios deficitarias de profesionais, longas listas de agarda (ate 6 meses), unidades de saúde mental con gran sobrecarga e falta de programas específicos de prevención ou promoción da saúde.

Por outra banda, os suicidios repuntaron o ano pasado en Galicia converténdose o 2021 no ano cun maior número de mortes por este motivo dende 2016. Así o reflicte o informe do IMELGA que recolle que na nosa comunidade suicidáronse 331 persoas no pasado ano, fronte aos 307 de 2020. É a cifra máis alta dos últimos anos. Neste informe existen datos moi preocupantes como o aumento de suicidios en mulleres pasando de 91 en 2019 á 107 en 2021. Este aumento é especialmente significativo no caso das mozas de menos de 20 anos. Tamén no caso das vítimas de violencias machistas a relación existente entre suicidio e violencias é unha realidade profundamente ignorada nos estudos estatísticos e nos medios de comunicación. É necesario visibilizar os condicionantes sociais que causan sufrimento psíquico. A consecuencia máis extrema dese sufrimento é o suicidio, un tema que segue a ser tabú a nivel social pero que pouco a pouco se vai abrindo paso nos medios de comunicación e na política.

A situación no estado español en canto a saúde mental non é moito mellor e as cifras alertan dunha situación grave sobre a que urxe actuar por parte das Administracións Públicas. Segundo datos difundidos polo INE, durante o ano 2020 había 2,1 millóns de persoas con cadros depresivos — o 5,25% da poboación maior de 15 anos-. É relevante unha vez máis, o sesgo de xénero nos cadros depresivos sendo maioritario entre as mulleres — un 7,1% fronte ao 3,1%-.

É necesario sinalar que o impacto sobre a saúde mental non é igual para todas as persoas senón que é maior en quen ten menos recursos económicos. As listas de agarda imposibilitan as persoas con menos recursos a dispoñer dun tratamento necesario e urxente. É imprescindible que existan recursos de calidade para que a falta de medios económicos non se traduza nunha condena a sufrir trastornos psicolóxicos sen tratar. Por outra banda, a desinformación sobre saúde mental produce que a sociedade discrimine, rexeite ou estigmatice ás persoas con problemas de saúde mental. Ningunha persoa está libre de padecer algún problema de saúde mental ao longo da súa vida ou as persoas da súa contorna afectiva.

No concello de Santiago dispónse do Consello Municipal de Saúde que está realizando unha diagnose sobre a situación da saúde no municipio de Santiago de cara á realización dun Plan municipal de Saúde. Ante o estado de emerxencia e gravidade da situación de saúde mental na poboación, dende o concello de Santiago resulta necesario levar a cabo un Plan Municipal de Saúde Mental que aborde as cuestións imprescindibles para mellorar a situación así como un programa específico de prevención e sensibilización en materia de saúde mental dirixido aos centros educativos. Son moitos os Consellos escolares composteláns que regularmente amosan preocupación sobre o incremento das afeccións mentais entre o seu alumnado e solicitan tamén apoio da administración local.

Así pois, tendo en conta todo o anterior, e dando cumprimento aos sucesivos acordos plenarios sobre a violencia machista, o Grupo Municipal de Compostela Aberta presenta á consideración do Pleno o seguinte

ACORDO:

1. Instar ao correspondente órgano de goberno a:

- a. Desenvolver un **Plan específico de Saúde Mental** en colaboración coas entidades do terceiro sector a través do Consello Municipal de Saúde.
  - b. Desenvolver un **Programa específico de prevención e sensibilización sobre a enfermidade mental** nos centros educativos de primaria e secundaria de Santiago de Compostela.
2. Instar ao goberno galego a:
- a. **Reforzar a atención á saúde mental na Sanidade pública galega**, aumentando o número de especialistas en Psicoloxía Clínica, tanto nas unidades hospitalarias coma na Atención Primaria, co obxectivo de reducir as listas de agarda.
  - b. Reforzar o servizo de saúde mental infanto xuvenil en Santiago de Compostela.

Santiago de Compostela, 21 de Novembro de 2022

Marta Lois González

Concelleira do Grupo Municipal de Compostela Aberta

Á ATENCIÓN DO ALCALDE DE SANTIAGO